

FORTIFIKATIONSVERKET

Styrande dokument fastställt av GD

Upprättad av Kenneth Sjöstrand	Dokumentnamn Styrande dokument avseende arkitekturrådet	Datum 2015-12-14	Beteckning 5402/2014-4	
Beslutad av Generaldirektören	Giltighetstid Tillsvidare	Upphäver/ Ersätter FORTV arkitekturpolicy	Version 1	Sid nr 1(4)

FORTV arbete med arkitektur

Bakgrund

I regleringsbrevet för 2002 gav regeringen Fortifikationsverket (FORTV) följande uppdrag:

”Regeringen har gett Fortifikationsverket uppdraget att verka för ett ökat samarbete mellan statliga myndigheter som förvaltar fastigheter vad avser arkitektonisk och kulturhistorisk kvalitetssäkring. Fortifikationsverket skall verka för att de statliga målen i den av regeringen utarbetade handlingsplanen för arkitektur, formgivning och design uppnås.”¹

FORTV skrev i kvalitetsprogrammet för arkitektur 2002 att ”(r)egeringens handlingsprogram (Framtidsformer, Sveriges handlingsprogram för arkitektur, formgivning och design) utgör tillsammans med FORTV kvalitetsprogram för arkitektur grund för verkets arbete med arkitekturfrågor.”²

I detta dokument beskrivs FORTV arbete med arkitekturfrågor. Dokumentet är uppdelat i tre delar: FORTV inriktning avseende arkitektur, arkitekturrådet och arkitekturpriset.

Syfte

Det styrande dokumentet syftar till att förtydliga det sätt som FORTV ska arbeta med arkitektonisk kvalitet i investering och förvaltning.

Mål

Fortifikationsverket (FORTV) skall sträva efter att i försvarsfastigheter; byggnader, anläggningar och yttre miljö, skapa och bevara god arkitektur

Ansvarig

Ansvarig att följa detta styrande dokument är samtliga chefer och projektledare som är ansvariga för tillämpningen av de regler och riktlinjer som generaldirektören beslutat gällande arkitektur.

Verksarkitekten i samarbete med berörda linjechefer har ansvar för utveckling och uppföljning av process och rutiner enligt ovanstående inriktning. Kulturarvsspecialisten har motsvarande ansvar avseende vården av byggnadsminnen.

Beskrivning

En levande dialog om arkitektur bör föras med egen personal och hyresgäster samt med anlitade konsulter och entreprenörer. Arkitektkompetens skall användas för gestaltande uppgifter inom nybyggnad,

¹ Regleringsbrev 2002, Regeringsbeslut 22, dnr Fi2001/3312, Fi2001/4130, Fi2001/4622 (delvis)

² Kvalitetsprogram för arkitektur (FORTV) 2002-03-18.

FORTIFIKATIONSVERKET

Styrande dokument fastställt av GD

Upprättad av Kenneth Sjöstrand	Dokumentnamn Styrande dokument avseende arkitekturrådet	Datum 2015-12-14	Beteckning 5402/2014-4
Beslutad av Generaldirektören	Giltighetstid Tillsvidare	Upphäver/ Ersätter FORTV arkitekturpolicy	Version 1 Sid nr 2(4)

ombyggnad, garnisonsplanering, gestaltungsprogram samt mark- och landskapsplanering. För relevanta projekt har Arkitekturrådet en viktig roll som stöd till projekt inom verket och bör användas. Rådet bör även användas som stöd för för fastighetsförvaltningen.

Inriktning avseende arkitektur

FORTV ska i fastighetsförvaltning och fastighetsrelaterade projekt – med beaktande av kostnadseffektivitet – följa följande inriktningar avseende arkitektur:

1. Ta tillvara och utveckla platsens karaktär

Utformning och gestaltning av nybyggnader och ombyggnader skall ske med respekt för befintlig miljö. Den historiska bilden bör värnas samtidigt som kompletterande ny bebyggelse bör ges ett samtida uttryck. Garnisonsplanering och gestaltungsprogram skall utnyttjas för att skapa riktlinjer för förvaltning och förändringar i bebyggelse- och landskapsmiljöerna. Nya byggnader skall göra platsen bättre.

2. Låt gestaltningen spegla verksamheten

Försvarets roll och betydelse i samhället bör återspeglas i försvarsfastigheternas utformning. Byggnader och anläggningar skall ges en arkitektonisk utformning som motsvarar och uttrycker deras verksamhet och funktionskrav och som erbjuder sina brukare en god och stimulerande arbetsmiljö. Ledorden skall vara enkelhet och nytta.

3. Val av teknik och material

FORTV byggnader skall karaktäriseras av god kvalitet och beständighet. I detta ingår att välja byggmaterial och tekniska lösningar anpassade till byggnadens egenart, dess funktionella livslängd och omgivande bebyggelse och miljö. Detta ska möjliggöras genom användandet av ny teknik, nya material och ett innovativt tänkade.

4. Utveckla miljöhänsyn och kretsloppsanpassning

FORTV byggande och förvaltning skall präglas av miljöhänsyn. Ett kretsloppsanpassat betraktelsesätt skall tillämpas. Detta innebär hushållning med naturresurser och energi, ökad användning av förnybar energi, återvinningsbara material samt strävan mot en för människan hälsosam miljö. I känsliga och kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse- och landskapsmiljöer upprättas särskilda vårdprogram som stöd för förvaltningen av de statliga byggnadsminnena (SBM).

5. Byggnader och miljöer skall kunna förändras

FORTIFIKATIONSVERKET

Styrande dokument fastställt av GD

Upprättad av Kenneth Sjöstrand	Dokumentnamn Styrande dokument avseende arkitekturrådet	Datum 2015-12-14	Beteckning 5402/2014-4	
Beslutad av Generaldirektören	Giltighetstid Tillsvidare	Upphäver/ Ersätter FORTV arkitekturpolicy	Version 1	Sid nr 3(4)

FORTV nya byggnader och anläggningar skall utformas så att de med rimliga åtgärder kan anpassas eller förändras för att tjäna förnyade eller nya verksamheter. Detta kan uppnås med en generell byggnadsutformning, med en utformning som medger utbyggnad eller åtgärder som befrämjar flexibilitet. Äldre byggnaders generella kvaliteter skall tillvaratas utan att deras kulturhistoriska kvaliteter förvanskas.

Arkitekturrådet

Syftet med Arkitekturrådet är att skapa ett instrument för att höja den arkitektoniska kvaliteten på FORTV verksamhet avseende såväl investering som förvaltning.

Arkitekturrådets ansvar och roll

Arkitekturrådet har den roll och det ansvar och mandat som anges nedan.

Arkitekturrådet, dess ordförande samt sekreterare, utgör ett stöd till organisationen i uppgiften att tillämpa god arkitektur i FORTV verksamhet. Ordförande i arkitekturrådet är generaldirektören eller den tjänsteman som generaldirektören utser. Sekreterare i arkitekturrådet är FORTV verksarkitekt. Arkitekturrådet administreras från Strategiska avdelningen.

Rådets fem ledamöter utses för en period om fem år. Ledamöter ska utses vid olika tillfällen så att inte alla ledamöter byts vid ett och samma tillfälle. Efter utvärdering kan generaldirektören besluta om en ytterligare förlängning på tre år för varje enskild ledamot. Rådet ska, bland ledamöterna, företräda de kompetenser som FORTV ledning beslutar.

Arkitekturrådet ska på uppdrag av Strategiska avdelningen inför varje verksamhetsår utarbeta en plan och budget för det kommande verksamhetsårets möten samt lämna förslag på hur många samt vilken typ av projekt som rådet avser att arbeta med under det kommande året. Projektavdelningen ska bistå med underlag till rådet om vilka investerings- och avvecklingsprojekt som är aktuella. Arkitekturrådets plan över vilka projekt rådet ska arbeta med under året ska innehålla en bredd av projekt som reflekterar FORTV verksamhet inom investering och förvaltning. Planen ska föredras för Strategiska avdelningen samt generaldirektören inför beslut. Budget och den beslutade planen ingår i Strategiska avdelningens verksamhetsplan.

Arkitekturrådet ska på ett lämpligt sätt kopplas ihop med processerna för investering och förvaltning. Respektive processägare ansvarar för att så sker.

I samband med uppföljningen av ett verksamhetsår ska rådet inkomma med en årsrapport som sammanfattar det gångna årets verksamhet och viktigaste iakttagelser. Denna rapport skall vara generaldirektören tillhanda den 20 januari.

Arkitekturrådet är ansvarigt för att en kommunikationsplan för rådets verksamhet utarbetas.

Arkitekturrådet ska föreslå förändringar i detta styrande dokument till generaldirektören när rådet bedömer att ändringar behöver göras.

FORTIFIKATIONSVERKET

Styrande dokument fastställt av GD

Upprättad av Kenneth Sjöstrand	Dokumentnamn Styrande dokument avseende arkitekturrådet	Datum 2015-12-14	Beteckning 5402/2014-4
Beslutad av Generaldirektören	Giltighetstid Tillsvidare	Upphäver/ Ersätter FORTV arkitekturpolicy	Version 1 Sid nr 4(4)

Arkitekturpris

Arkitekturpriset har instiftats av FORTV för att utveckla den militära byggnadstraditionen och inspirera till god arkitektur i försvarsfastigheter genom att lyfta fram goda exempel på genomförda byggprojekt.

Målet med FORTV arkitekturpris är att medverka till att premiera föredömlig arkitektur inom FORTV.

Till priset kan nybyggnads- ombyggnads- renoverings- och underhållsprojekt som genomförts av FORTV. Projekten skall vara slutbesiktigade under perioden mellan två prisutdelningar. Juryn kan, om särskilda förutsättningar föreligger, ta upp projekt som slutbesiktats utanför ovan angivna tidpunkter. Juryn fastställer vid varje utdelningstillfälle om föreslagna projekt kan innefattas i bedömningen avseende tidpunkt för färdigställande.

Alla medarbetare vid FORTV kan föreslå objekt till arkitekturpriset.

Priset delas ut vart tredje år eller vid annat tillfälle om det är påkallat.

Prisjuryn består av FORTV Arkitekturråd, där generaldirektören är ordförande. Till juryn kan adjungeras representant från Försvarsmakten samt ytterligare representant från FORTV.

Juryn fastställer inför varje utdelningstillfälle stadgar för priset.

Urban Karlström
Generaldirektör

Kenneth Sjöstrand
Senior rådgivare